

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та державної безпеки
Кафедра історії України

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Україна в європейському історичному та культурному контекстах

Підготовки бакалавра (на основі повної загальної середньої освіти)

Спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

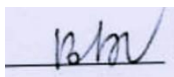
освітньо-професійної програми Фізична терапія, ерготерапія

Силабус освітнього компонента «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» підготовки «бакалавра», галузі знань – 22 Охорона здоров'я, спеціальності – 227 Фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою – Фізична терапія, ерготерапія

Розробники: Панишко Сергій Дмитрович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та археології, Пришляк Володимир Васильович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та археології.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри Історії України та археології
Протокол № 2 від 23.09._2021 р.

Завідувач кафедри: д. іст. наук, професор

Баран В.К.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 227 - Фізична терапії, ерготерапія Освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія Освітній ступінь: Бакалавр на основі ПЗСО	Нормативний
Кількість годин/кредитів <u>90/3</u>		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>2-ий</u>
		Лекції 28 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лабораторні заняття 24 год.
		Самостійна робота 32 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППП - Панишко Сергій Дмитрович
Науковий ступінь - кандидат історичних наук
Вчене звання - доцент
Посада – доцент кафедри Історії України та археології

Контактна інформація – 067-456-2364, panishko63@gmail.com

III. Опис освітнього компонента

1. **Анотація освітнього компонента.** Освітній компонент «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» належить до нормативних дисциплін, який формує системне уявлення про історію та культуру України у нерозривному зв'язку з європейським історично-культурним простором, вивчає, порівнює та переосмислює перебіг політичних, соціально-економічних та культурних процесів в Україні у європейському контексті, сприяє усвідомленню необхідності утвердження незалежної України та входження її як рівноправного партнера до Європейського Союзу.

Пререквізити: Вивчення дисципліни передбачає знання програми історії України рівня повної загальної середньої освіти, Творчий феномен Лесі Українки.

2. **Мета і завдання освітнього компонента** «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» є ознайомлення здобувачів освіти із багатовіковою минувиною України у сукупності економічних, суспільних, політичних і культурних явищ і подій, у їхньому поступальному розвитку з історичними закономірностями складного процесу становлення та розвитку Української держави як європейської країни від найдавніших часів до наших днів.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» є:

- надати здобувачам знання про основні напрямки, тенденції та закономірності становлення й розвитку української державності, розкрити їх органічну єдність і водночас специфіку в контексті європейської цивілізації;
- навчити студентів вільно оперувати історичними та культурологічними категоріями й поняттями та розуміти їх генезу;
- сформувати у студентів уміння самостійно вивчати й аналізувати історичні та культурні процеси, події та явища;
- виховувати у студентів почуття патріотизму, пошани до історичного минулого свого народу.

1. Результати навчання (Компетентності)

Вивчення курсу у комплексі із суміжними дисциплінами забезпечить студентам також **наступні інтегральні, загальні та фахові компетентності:**

ЗК 1 Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК 4 Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

ФК 7 Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати

Програмними результатами вивчення курсу є:

ПР 3 Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 15 Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПР 18 Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

IV. Структура освітнього компоненту.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Вступ. Україна в європейській історії	4	2		2		ОВС*, ДС* 2 бали
Тема 2. Давня історія України	4	2		2		ОВС*, ДС* 2 бали
Тема 3. Київська держава	8	2	2	2	2	ОВС*, ДС* 2 бали
Тема 4. Галицько-Волинська держава	6	2	2	2		ОВС, ДС 2 бали
Тема 5. Українські землі у складі Великого князівства Литовського	4	2		2		ОВС, ДС 2 бали
Тема 6. Українські землі Речі Посполитої XVI – першої половини XVII ст.	6	2	2	2		ОВС, ДС 3 балів
Тема 7. Національно-визвольна війна в Україні середини XVII ст. та Руїна.	8	2	2	4		ОВС, 3 бали
Тема 8. Гетьманщина та інші українські землі в останній чверті XVII–80-х рр. XVIII ст.	8	2	2	2		ОВС, ДС 3 бали
Тема 9. Українські землі у складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій (кінець XVIII – початок XX ст.)	6	2	2	2		ОВС, ДС 3 бали
Тема 10. Українська революція 1917–1921 рр.	8	2	2	2	2	ОВС, ДС 3 бали
Тема 11. Україна у міжвоєнний період (1921–1939 рр.)	6	2	2	2		ОВС, ДС 3 бали
Тема 12. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	6	2	2	2		ОВС, ДС 3 бали
Тема 13. Україна у післявоєнні роки	6	2	2	2		ОВС, ДС 3 бали
Тема 14. Україна в період незалежності	8	2	2	2	2	ОВС, ДС 3 бали
Тема 15. Європейський вибір та євроатлантична стратегія сучасної	4		2	2		ОВС, ДС 3 бали

України.						
Модульна контрольна робота №1						30
Модульна контрольна робота №2						30
Всього годин/ Балів	90	28	24	32	6	100

Методи контролю*: ОВС – оцінка виступу студента, ДС – дискусія

V. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та навчальної літератури з переліку рекомендованої викладачем літератури відповідно до структури освітнього компоненту. Загалом, на самостійну роботу виділено 32 години.

VI. Політика оцінювання

Загальна оцінка за курс складається як сума оцінок за кожен з двох модулів: поточне тестування (практичні заняття, самостійна робота); контрольні роботи наприкінці кожного змістового модуля. Оцінювання здійснюється за 100- бальною шкалою ECTS.

Модульний контроль передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання модульних контрольних робіт. Оцінка з виставляється за виконання студентом 2 контрольних робіт (по кожному із змістових модулів), які передбачають перевірку теоретичних знань. Контрольні роботи оцінюються за 30-бальною шкалою.

Критерії оцінювання модульного / підсумкового тесту: оцінка *“відмінно”* відповідає 27-30 балам, ставиться за відмінне написання підсумкової / модульної контрольної роботи; оцінка *“добре”* відповідає 22-26 балам, ставиться за хороше написання підсумкової / модульної контрольної роботи; оцінка *“задовільно”* відповідає 18-21 балам, ставиться за задовільне написання підсумкової / модульної контрольної роботи; оцінка *“незадовільно”* відповідає 1-17 балам, ставиться за незадовільне написання підсумкової / модульної контрольної роботи.

У разі недотриманням студентом засад академічної доброчинності - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, оцінювання роботи не буде відбуватись. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття. **Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти** передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівництвом Університету.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

Здобувач має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті. У разі пропуску практичного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання лабораторних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі. Якщо здобувач пропустив більше, ніж 3 практичні заняття, він має отримати дозвіл на їх відпрацювання у деканаті.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим та дає можливість отримати загальні та фахові компетентності. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого порядку.

ВІІ. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є залік.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 60 бали. У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 60 бали, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Шкала оцінювання

Загальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1 - 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Питання до заліку

1. Походження українського народу через призму європейського етногенезу.
2. Антична культура грецьких полісів Північного Причорномор'я.
3. Кочові цивілізації українського Степу: кіммерійці, скіфи, сармати.
4. Київська Русь в історії середньовічної Європи.

5. Запровадження християнства та його вплив на політику та культуру Русі.
6. Європейський вектор у зовнішній політиці та династичні зв'язки Рюриковичів часів Київської Русі.
7. Галицько-Волинська держава – “Королівство Русі” у контексті середньовічної європейської історії та культури.
8. Українські землі у складі Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського та Польського королівства.
9. Утворення Кримського ханату та його експансія на українські землі.
10. Культурно-просвітницька діяльність братств.
11. Козацтво в українській історії та культурі XVI – першої половини XVII ст. Європейські аналоги українського козацтва.
12. Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний та його діяльність.
13. Люблінська унія 1569 р.
14. Берестейська церковна унія 1596 р.
15. Розвиток культури в Україні у другій половині XVI – першій половині XVII ст.
16. Східноєвропейська криза і Визвольна війна в Україні середини XVII ст. під проводом Богдана Хмельницького. Історичні передумови і причини Хмельниччини 1648–1657 рр.
17. Переяславсько-Московська угода 1654 р. та її оцінка в історіографії.
18. Міжнародна дипломатія Війська Запорозького доби Хмельниччини. Віленський договір 1656 р.
19. Геополітичні причини Руїни.
20. Гадяцький трактат Війська Запорозького із Річчю Посполитою 1658 р.
21. Військово-політичне протистояння в Україні періоду Руїни (1658– 1678 рр.)
22. Міжнародні договори та поділ українських земель між іноземними державами у 60–80-х рр. XVII ст.
23. Українські землі у європейській геополітиці та культурі останньої чверті XVII – XVIII ст.
24. Гетьман Іван Мазепа і мазепинці.
25. “Балто-Чорноморська вісь”: шведсько-український союз 1708–1709 рр.
26. Пилип Орлик та його конституційний проект 1710 р.
27. Запорозька Січ у XVIII ст.
28. Правобережжя і західноукраїнські землі: гайдамацький і опришківський рухи.
29. Культурне життя в Україні у другій половині XVII–XVIII ст. Феномен козацького бароко.
30. Три поділи Речі Посполитої та їхній вплив на українські землі.
31. Наддніпрянська Україна у першій половині XIX ст.
32. Західноукраїнські землі у першій половині XIX ст. “Руська трійця”.
33. “Весна народів” 1848–1849 рр. і українське національне відродження.
34. Кирило-Мефодіївське товариство.
35. Суспільно-політичне життя та національні рухи в Наддніпрянщині у другій половині XIX ст.
36. Реформи 60–70-х рр. XIX ст. та їхній вплив на розвиток Наддніпрянської України.
37. Західноукраїнські землі у другій половині XIX ст.
38. Класики української літератури, живопису, музики і театру другої половини XIX – початку XX ст.
39. Україна у Першій світовій війні.
40. Українські січові стрільці.
41. Українська революція 1917–1921 рр. УНР часів Української Центральної Ради.
42. Українська Держава у період гетьманату Павла Скоропадського 1918 р.
43. УНР часів Директорії, її внутрішня та зовнішня політика.
44. ЗУНР. Польсько-українська війна 1918–1919 рр.
45. Боротьба за соборність: Злука УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р. та її історичне значення.
46. Українізація в радянській Україні у 20–30-х рр. XX ст.
47. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні: причини та наслідки.
48. Економічна та національно-культурна політика Другої Речіпосполитої стосовно

- західноукраїнських земель.
49. Товариства “Просвіта”, “Рідна школа” та їх роль в духовному і культурному житті краю.
 50. Карпатська Україна в європейській геополітиці.
 51. Радянізація в західноукраїнських областях у 1939–1941 рр.
 52. Початок німецько-радянської війни 1941–1945 рр. Нацистський окупаційний режим в Україні (1941–1944 рр.).
 53. Культурне життя в умовах нацистської окупації.
 54. Рух Опору в Україні під час Другої світової війни. Українська Повстанська Армія та її боротьба.
 55. Повторна радянізація західноукраїнських областей.
 56. Відбудова народного господарства в УРСР у другій половині 40-х – на початку 50-х рр. XX ст.
 57. Суть і зміст процесу “десталінізації” в УРСР у період хрущовської “відлиги”.
 58. Радянський тоталітаризм і національна культура в УРСР другої половини 1960-х – 1985 рр.
 59. Дисидентський рух.
 60. Горбачовська “перебудова” в Україні.
 61. Утворення Народного руху України та інших політичних партій.
 62. Історичні передумови проголошення незалежності України. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р.
 63. Економічний розвиток та культурне життя в незалежній Україні.
 64. Будапештський меморандум 1994 р. про гарантії безпеки для України.
 65. Незалежна Україна на міжнародній арені. Шлях до ЄС.
 66. Європейський вибір і євроатлантична стратегія сучасної України.
 67. Проблема вступу України до Європейського Союзу і Північноатлантичного альянсу (НАТО). Євромайдан – Революція гідності 2013–2014 рр.
 68. Анексія Криму Російською Федерацією та її наслідки для загальноєвропейської системи безпеки.
 69. Російсько-українська війна і європейська дипломатія.
 70. Україна-Європа: основні тенденції політичного, економічного та культурного співробітництва у першій чверті XXI ст.

VIII. Рекомендована література

1. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX–XX століття. Київ: Yakaboo Publishing, 2019.
2. Історія української культури: у 5 т. Київ: Наук. думка, 2001–2013. ТТ. 1–5.
3. Наливайко Д. Очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі XI–XVIII ст. Київ: Основи, 1998.
4. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / пер. з англ. Р. Ключка. Харків: Книжковий клуб «КСД», 2016.
5. Пришляк В. В. Історія України: Навчальний посібник для студентів вузів: у 2 ч. Ч. 1: Від давніх часів до кінця XVIII ст. Брест: Вид-во БрДУ ім. О. С. Пушкіна, 2004.
6. Смолій В., Степанков В., Горобець В., Чухліб Т. Дипломатія на «межі світу»: міжнародні відносини та зовнішня політика Української держави (XVII ст. – 1750-ті рр.). Посібник для університетів. Київ: Вид-во «AMENHOTEP», 2016. [е-видання]. <https://www.academia.edu/23729857/>
7. Терещенко Ю. І. Україна і європейський світ: Нариси історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст. Київ: Перун, 1996.
8. Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього [кол. монографія] / кер. автор. кол. і наук. ред. проф. А. І. Кудряченко. Київ: Фенікс; Інститут європейських досліджень НАН України, 2009. [е-видання].

<https://elibrary.ivinas.gov.ua/2304/1/2009.pdf>

9. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-е вид., переробл. та розшир. Київ: Критика, 2005.

Інтернет-ресурси:

<http://resource.history.org.ua/> – сайт Інституту історії України НАН України

<http://archeos.org.ua/> – сайт Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.

С. Грушевського НАН України

<http://litopys.org.ua/>, <http://izbornyk.org.ua/> – електронна бібліотека текстів, публікацій джерел та досліджень з історії України та історії української культури IX–XVIII ст.

<http://historians.in.ua/> – Історичний веб-портал Historians.in.ua